

Plzeňský kraj

PLZEŇSKÝ KRAJ

číslo 10 | listopad 2023 | ročník XXI | www.plzensky-kraj.cz

**KRAJ OCENIL
VÝZNAMNÉ OSOBNOSTI**

OBSAH

03	Úvodní slovo Univerzitní upír podpořil Slečnu Hrdost
04	Vyhlašujeme 5. ročník soutěže O nejlepší kroniku Plzeňského kraje
05	Prosinec přiveze nové vlaky Silničáři sbírali vavříny v Cestářském rodu
06	Růžový slon a modrý pes pomáhají s aplikací injekce Pacienti rehabilitují ve virtuální realitě
07	Kanoisté mají za sebou skvělý rok Blovičké gymnázium je super!
08	Kraj ocenil významné osobnosti
10	Najděte náš kraj na plátně či obrazovce Advent voní kulturou a tradicemi
11	Barevný podzím láká do přírody
12	Hydepark
14	Ztrácíme úrodnou půdu Kraj stále poskytuje kotlíkové dotace

Plzeňský kraj, Škroupova 1760/18, 301 00 Plzeň
IČO: 70890366

Redakční rada: Markéta Čekanová, Helena Frintová,
Eva Mertlová, Patrik Pátek, Inesa Plassová,
Jindra Radová, Štěpánka Szabó

Náklad: 265 000 ks

Datum vydání: 20. 11. 2023

Místo vydání: Plzeň

Grafická úprava: NAVA Tisk s.r.o.

E-mail: redakce@plzensky-kraj.cz

Distribuce výtisků zdarma

Foto na titulní straně: Zdeněk Vaiz

Neoznačené články jsou redakčními materiály.

PŮLMARATON PLZEŇSKÉHO KRAJE

27. 4. 2024
Areál Škodaland,
Plzeň

TRATĚ
Půlmaraton
Krajská desítka
Krajská pětka
Týmový běh
Dětské běhy

REGISTRUJ SE
od 1. prosince 2023
na WEBU závodu

Vážení čtenáři,
obyvatelé Plzeňského kraje,

s barevným podzimem a změnou času přichází opět kratší dny, brzké stmívání. Je to období, které vybízí k tomu, abychom si našli čas alespoň na chvíli se pohodlně posadit do svého oblíbeného křesla a k teplému čaji nebo svařáku otevřeli něco zajímavého ke čtení, třeba zajímavosti z našeho kraje. Jestlipak víte, že už v prosinci bude možné si koupit registraci na Krajský půlmaraton, který opět pořádá Plzeňský kraj na jaře příštího roku? Pokud se vám po vánočních svátcích bude zdát, že potřebujete pohyb, je nejvyšší čas začít trénovat. A právě registrace na půlmaraton může být motivačním dárkem. Pokud jste se pro sport nenadchli, rád vás pozvu na XIX. reprezentační ples Plzeňského kraje, na který si už v prosinci můžete zakoupit vstupenky. Dočtete se také, že po čtyřech letech vyhlášíme soutěž O nejlepší kroniku Plzeňského kraje, přinášíme též důležité informace o změnách v jízdnicích řádech a dopravě, které nastanou 10. prosince.

Přeji vám klidné čtení a pohodový podzim.

Rudolf Špoták,
společně s Radou Plzeňského kraje

Univerzitní upír podpořil Slečnu Hrdost

Dva roky trvala vynucená přestávka charitativní akce Univerzitní upír, kterou zve Západočeská univerzita v Plzni studující, zaměstnanci, jejich blízké i celou veřejnost k dobrému skutku. Už od roku 2006 je přivádí na Transfuzní oddělení Fakultní nemocnice Plzeň, aby se seznámili s celou procedurou dárčování krve, ale především aby krev také darovali.

Tradicí Univerzitního upíra přerušila covidová pandemie. Organizační tým Fakulty pedagogické na ni ovšem letos v říjnu zdárně navázal a uspořádal už 25. semestrník. Upír totiž přilétá na akademickou půdu sát krev ne jednou za rok, ale jednou za zimní či letní semestr.

Tentokrát přispělo 51 dárců. „Darovali celkem 22 950 ml krve,“ říká za organizátory Michal Švec s tím, že z Transfuzního oddělení všichni kromě dobrého pocitu odcházeli i s dárky – batohem a čokoládou. „Všem z celého srdce moc děkujeme za odvahu a budeme se těšit opět příští rok,“ dodává.

Univerzitní upír byl pro Západočeskou univerzitu v aktuálním akademickém roce další šancí, jak pomáhat. Při akcích, jakými byly třeba Den vědy a techniky nebo Noc vědců, prezentovala dárčování krve společná kampaň FN Plzeň, města Plzně a Plzeňského kraje Zažij hrdost, během hokejové Bitvy o Plzeň zase ZČU spolu s Lékařskou fakultou Univerzity Karlovy zvala k zápisu do registru dárců kostní dřeně.

Kampaň Zažij hrdost odstartovala letos v létě a je dlouhodobá. Jejím symbolem je Slečna Hrdost v sytém červeném obleku.

Transfuzní oddělení FN Plzeň patří mezi největší transfuzní zařízení v České republice a dodává krev i do dalších nemocnic. Přestože jen loni tu provedli téměř 22 000 odběrů, krevní zásoby jsou někdy kritické.

„Přes veškeré moderní technologie je bohužel krev stále nenahraditelná, neumíme ji vyrobit. Nikdy nemůžeme říct, že jí máme dostatek, v jediné minutě to může být úplně jinak. A proto hledáme dárcy. Nové, kteří chtějí darovat pravidelně, a rádi bychom oslovili i ty, kteří v minulosti párkrát přišli, ale z nějakého důvodu už dál nepokračovali,“ vysvětluje ředitel FN Plzeň Václav Šimánek.

Vyhlašujeme 5. ročník soutěže

O NEJLEPŠÍ KRONIKU

Plzeňského kraje

Kdo se může přihlásit?

Kterákoli obec Plzeňského kraje, případně městský obvod statutárního města Plzeň. Obec může do soutěže přihlásit i kroniku části obce; městský obvod může do soutěže přihlásit pouze jednu kroniku.

Co se bude hodnotit?

Zápisy do kronik v letech 2019, 2020 a 2021.

Pro koho je soutěž určena?

Pro ručně psané kroniky i pro kroniky vedené elektronicky.

V jakých kategoriích se bude soutěžit?

- 1. kategorie:** ručně psané kroniky obcí do 500 obyvatel
- 2. kategorie:** ručně psané kroniky obcí s počtem obyvatel 501–1500
- 3. kategorie:** ručně psané kroniky obcí nad 1500 obyvatel
- 4. kategorie:** kroniky vedené elektronicky bez ohledu na velikost obce

Budou vítězné kroniky oceněny?

Za 1. místo bude udělena odměna **50.000 Kč**, za 2. místo **25.000 Kč** a za 3. místo **10.000 Kč**. Porota může udělit ještě další finanční odměnu. Všichni zúčastnění kronikáři obdrží věcnou cenu.

**Do kdy se
lze přihlásit?**

Do 20. listopadu 2023.

**Kde najdu pravidla
a další informace?**

Na www.plzensky-kraj.cz

Prosinec přiveze nové vlaky

V neděli 10. prosince se jako každoročně mění na železnici jízdní řády. V našem kraji k tomu přibude několik dalších novinek: na některých tratích začnou jezdit vlaky od jiného dopravce, jinde zase vyjedou zbrusu nové soupravy.

Osobní vlaky na trati z Plzně do Horažďovic předměstí a některé osobní vlaky na trase Plzeň–Pňovany bude nově provozovat dopravce ARRIVA vlaky s.r.o. Na první pohled si toho ale nejspíš vůbec nevšimnete, jelikož tento dopravce převezme stávající moderní elektrické jednotky RegioPanter od společnosti České dráhy a.s. I nadále tak budete cestovat v pohodlí, na které jste již několik let zvyklí, a bez významných změn v jízdním řádu.

Naproti tomu zásadní změny se chystají v Pošumaví na trati Horažďovice-předměstí – Sušice – Klatovy – Domažlice. Zde dopravu převezme společnost GW Train Regio a.s. Na trati budou jezdit výhradně malé moderní částečně nízkopodlažní motorové jednotky Stadler RS1 v barvách Plzeňského kraje. Oproti starým motorovým vozům a jednotkám bude ve všech vlacích připojení wi-fi, klimatizace či zásuvky. Tyto moderní motorové jednotky mají navíc lepší jízdní vlastnosti než stávající vozidla, a tak bude možné zajistit více přípojů ve stanici Horažďovice-předměstí ve směru do Plzně a zpět.

I přes změny dopravce bude na těchto tratích nadále platit tarif IDPK.

Dopravu na ostatních tratích budou i nadále zajišťovat České dráhy. V oblasti Českého lesa, tedy na tratích Domažlice–Tachov a Poběžovice–Staňkov (vybrané spoje až do Holýšova a zpět) nasadí modernizované jednotky Regionova v barvách Plzeňského kraje. Mimoto se během roku 2024 na tratích kolem Plzně, které nejsou elektrifikované, a na trati Klatovy – Železná Ruda objeví nové moderní motorové jednotky RegioFox. Ty konstrukčně vycházejí z vozidel RegioShark, které cestující dobře znají zejména z trati Plzeň–Domažlice.

Plzeňský kraj tak díky nasazování nových či modernizovaných vozů pokračuje v trendu být jedním z krajů s nejmodernějším vozovým parkem na železnici v celé České republice.

**INTEGROVANÁ DOPRAVA
PLZEŇSKÉHO KRAJE**

Více informací najdou cestující postupně na webu
www.idpk.cz.

Silničáři sbírali vavříny v Cestářském rodeu

Dva řidiči SÚSPK, František Řepík ze střediska Horažďovice a Václav Kopta ze střediska Kralovice, opět letos bodovali v dovednostní soutěži Cestářské rodeo. Václav Kopta skončil v mezinárodním Cestářském rodeu zemí V4 druhý a František Řepík skončil na třetím místě a navíc obhájil své loňské prvenství na mistrovství republik. Rodeo se koná pravidelně před zahájením zimní údržby komunikací a je zaměřeno na popularizaci práce cestářů.

Růžový slon a modrý pes pomáhají s aplikací injekce

Bojíte se injekčních stříkaček nebo se vám s nimi špatně manipuluje, ale váš zdravotní stav vyžaduje jejich pravidelné domácí používání? Pak právě vám pomůže inovativní aplikátor TUGI. Ten vpravuje obsah předplněných injekčních stříkaček do těla pacienta jednoduše, bezpečně a ohleduplně. Nově je teď najdete v každé nemocnici Plzeňského kraje a lidé, jejichž domácí léčba zahrnuje aplikace injekcí, si je budou moci zdarma půjčit.

Pacienti rehabilitují ve virtuální realitě

V nemocnicích v Horažďovicích, Domažlicích a Klatovech je pro pacienty připravena nová rehabilitační pomůcka – mohou vstoupit do virtuální reality. Tato moderní technologie má pomáhat například lidem po úrazu nebo s Alzheimerovou chorobou.

Jak přesně to funguje? Když s pomocí speciálních brýlí „vstoupíte“ do virtuální reality, tedy do počítačovou grafikou vytvořeného světa, dokážete tento prostor vnímat jako reálný nejen očima. Virtuální realita totiž využívá zrcadlových neuronů. To znamená, že lidský mozek při sledování simulovaného pohybu vykazuje stejnou aktivitu, jako kdybyste danou fyzickou činnost skutečně prováděli.

Tato certifikovaná moderní technologie od plzeňské společnosti VR medical tak především pomáhá lidem s pohybovým omezením obnovovat jejich motorické funkce. Ale má i jiná využití. Prospěšná může být například seniorům, jimž už pokročilý věk nedovolí cestovat, a tak jim umožní navštívit a prohlédnout si místa, která jsou pro ně v reálném světě už nedostupná. Pro lidi s poruchou autistického spektra může zase virtuální realita simulovat konkrétní situace, jež mohou v jejich životě nastat, a pomoci jim si tyto situace nacvičit. Virtuální realita tedy slouží i jako prevence záchvatů a pomáhá se zvládnutím stresových situací.

V nemocničních zařízeních Plzeňského kraje bude do konce roku k dispozici zhruba třicet licencí virtuální reality pro rehabilitační účely. Součástí budou až desítky aplikací, které umožní pacientům procvičovat hrubou i jemnou motoriku nebo nacvičovat běžné denní činnosti.

Aplikátor TUGI je silikonová zdravotní pomůcka, která má sloužit těm pacientům, pro které píchnout si jehlu do těla není vůbec snadné – ať už proto, že mají strach, nebo proto, že jde o starší pacienty, jimž se při zacházení s injekcí třesou ruce. Manipulace s TUGI je jednoduchá, bez problému do ní vsadíte předplněnou stříkačku a snadno ji přiložíte na místo vpichu. Materiál i tvar TUGI jsou příjemné jak na dotek, tak na pohled. Má podobu růžového slona nebo modrého psa. Zatímco s modrým psem se aplikují například léky na roztroušenou sklerózu nebo revmatoidní artritidu, růžový slon je určen k daleko čtenějším předplněným injekcím – k léčbě a prevenci trombózy.

V Plzeňském kraji si léky z předplněných injekčních stříkaček aplikují desítky tisíc pacientů ročně. Jelikož aplikátory zatím nejsou hrazeny ze zdravotního pojištění, rozhodl se je Plzeňský kraj nakoupit a poskytnout je plzeňským nemocnicím. Každému, komu bude předepsána domácí léčba předplněnou injekcí, bude teď automaticky aplikátor nabídnut zdarma k zapůjčení.

Kanoisté mají za sebou skvělý rok

Kanoistům z oddílu TJ Lokomotiva Plzeň se letos dařilo. Medaile ve slalomu a sjezdu sbírali dospělí i mladí závodníci.

Jan Šindelář si přivezl z mistrovství světa dvě zlaté, jednu stříbrnou a jednu bronzovou medaili. Šestnáctiletý Martin Panzer vybojoval druhé místo na Evropském poháru juniorů a na mistrovství ČR se čtyřikrát radoval z vítězství. O rok mladšímu Jáchymu Hanzelovi se dařilo v párových disciplínách a z mistrovství republiky si přivezl zlato z double kanoje ve slalomu i ve sjezdu, přičemž v první z těchto disciplín s ním seděl v lodi Martin Panzer a ve druhé Pavel Šafařík.

Mezi žáky letos zářili čtrnáctiletý Michal Sládek a dvanáctiletý Jan Komiš. Oba vyhráli ve svých kategoriích mistrovství ČR žáků ve sjezdu a Český pohár žáků ve sjezdu.

www.kanoistika.tjloko-plzen.cz

ŠKOLSTVÍ

Blovické gymnázium je super!

Gymnázium Blovice se od letošního školního roku pyšní bronzovou medailí MŠMT. Dostalo ji za vynikající pedagogickou činnost a příkladnou péči o kvalitu výchovně-vzdělávacího procesu. Blovické gymnázium je jedinou institucí, která v tomto ročníku medaili MŠMT obdržela. Ministr Mikuláš Bek ocenil, že na škole, kterou navštěvuje zhruba tři sta padesát studentů, se klade zvláštní důraz na individuální a přátelský vztah mezi pedagogy a žáky, který však není na úkor úrovně výchovy a vzdělání. Gymnázium se vyznačuje vstřícným a profesionálním přístupem k dětem se speciálními vzdělávacími potřebami i k těm mimořádně nadaným. Tím je škola podle ministra jedinečná. Gymnázium zároveň intenzivně spolupracuje se základními a vysokými školami v regionu a je jednou z fakultních škol Západočeské univerzity v Plzni.

PLZEŇSKÝ LITERÁRNÍ FESTIVAL, Z.S.
A MUZEUM JIŽNÍHO PLZEŇSKA V BLOVICÍCH P.O.
VYHLAŠUJE 3. ROČNÍK SOUTĚŽE

O ZLATÉHO OPPERA

Pro děti od 13 do 16 let.

Napište rozhovor se zajímavým člověkem ze svého okolí a v akčním finále se staňte investigativním novinářem a odhalte nepravost!

Uzávěrka literárních prací **8. prosince 2023**
Akční finále **20. ledna 2024**

plzeňský literární festival

PLZEŇSKÝ KRAJ

Podrobná pravidla na www.plzenskyliterarnifestival.webnode.cz/o-zlateho-oppera/

Cena hejtmana za záchranu lidského života, Cena hejtmana za celoživotní přínos Plzeňskému kraji, Čestné plakety za odvážné občanské postoje a Dvorana slávy Plzeňského kraje – všechna tato ocenění se letos poprvé předávala v rámci jednoho galavečera. Pomyslný červený koberec se rozvinul 15. listopadu u příležitosti výročí sametové revoluce. V tomto a příštím čísle magazínu vám oceněné představíme.

Jako první přicházejí na řadu držitelé Čestných plaket Jana Palacha za odvážné občanské postoje. Zakladatel tradice udělování této ceny, náměstek hejtmana Josef Bernard, v souvislosti s jejich oceněním uvedl: „Člověk ‚sametový‘ či, chcete-li, porevoluční, by tak rád pustil z hlavy všechny ty chmury nad osudem svobody v naší kotlině. Ale nejde to. V Evropě je válka, která zkouší naši vůli a odhodlání vydržet v solidaritě s napadeným a odporu k útočníkovi. Nacionalismus a jednoduchá řešení si opět získávají v západní Evropě své pozice. Toho využívají zastánci silné ruky a jednoduchých řešení. Vždyť demokracie je taková těžkopádná a slabá... Pravdou ale je, že my, lidé, jsme lepší a spravedlivější systém nevymysleli. Proto demokracii musíme nejvíc bránit, když je jí ouvej. Lidé, kteří jsou oceňováni Plaketou Jana Palacha, to dokázali v horších časech nesvobody a jsou pro nás inspirací a příkladem i v dnešní době.“

DAGMAR VĚTROVSKÁ

(* 21. února 1957)

Dagmar Větrovská se narodila v Mariánských Lázních do křesťanské rodiny. Po invazi vojsk Varšavské smlouvy do Československa v roce 1968 zažila jako žákyně šesté třídy základní školy razantní změnu v chování pedagogů, kteří, ovlivnění politickou situací, změnili své názory i hodnoty.

Ve třetím ročníku gymnázia dostala nabídku od místního kněze jet na vánoční setkání chlapců z křesťanských rodin, kde pomáhala vařit. Tím začala poznávat salesiánskou výchovu mládeže směřující k překonávání nástrah dospívání a snahu o to, aby dospěli v dobré křesťany a zodpovědné charakterní lidi.

V duchu této myšlenky se podílela na přípravách podobných akcí i pro děvčata. Prázdninové pobyty se konaly na různých chalupách, které pro tyto účely půjčovali dobří lidé, a tak se pobytům začalo říkat „chaloupky“. Ve skromných podmínkách se vždy sešlo dvanáct až čtrnáct děvčat. Zkušené vedoucí se hned od začátku pobytu snažily vytvářet přátelské rodinné prostředí. Každý den obsahoval krátký duchovní program, tzv. tématko. Program pobytů vycházel z pedagogiky Jana Boska, která je postavena na vzájemné důvěře a utváření pevnějších přátelských vztahů.

První dívčí chaloupka se konala v roce 1977 a postupně jich začalo přibývat. Od roku 1980 je Dagmar Větrovská vedla a organizovala. Po revoluci navázala na svou činnost v rámci diecéze a organizovala větší tábory na území celého kraje a také byla u počátků salesiánského střediska v Plzni-Lobzích.

V roce 1993 se přestěhovala do Sušice, kde se postupně zapojila do aktivit zdejší farnosti. Od roku 2008 se stala předsedkyní místní pobočky České křesťanské akademie, kterou vedla téměř 10 let. V současné době se věnuje biblickým tancům, osvětě ohledně šetrnějšího zacházení s přírodou a omezení přebujelého konzumu. Zároveň se začala více zapojovat do projevů nesouhlasu vůči negativním jevům v politické situaci.

JAN JELÍNEK

(* 5. prosince 1947)

Mezi léty 1968–1971 pracoval Jan Jelínek jako rentgenový laborant v různých zdravotnických zařízeních, poté plně převážil zájem o výtvarné umění. V roce 1971 nastoupil do plzeňské aranžovny podniku Drobné zboží Cheb jako návrhář a textař a paralelně soukromě rozvíjel své výtvarné dovednosti.

Desetileté působení v reklamní branži mu poskytlo neocenitelné oborové a životní zkušenosti a shodou nečekaných okolností v roce 1982 i přijetí do nomenklатурní funkce vedoucího oddělení propagace krajského podniku ČSAD, n. p. v Plzni. A to vzdor tomu, že nedisponoval odpovídajícím kádrovým profilem: kromě placení příspěvků ROH se politicky ani veřejně neangažoval, otec emigroval v roce 1969 do západního Německa.

V ČSAD redigoval Jan Jelínek závodní časopis ZÁPADOČESKÝ DOPRAVÁK, stal se autorem historických publikací 35 let (respektive 40 let) ČSAD v západních Čechách, ale podstatnější bylo, že pod něj spadala podniková rozmnožovna. Když se v roce 1985 spřátelil s Vladimírem Líbalem a jeho prostřednictvím se přidal k aktivistům z okruhu Charty 77 a dalších nezávislých iniciativ, tiskl v rozmnožovně až do listopadu 1989 vše, co bylo pro plzeňský disent zapotřebí: prohlášení Charty 77, sdělení VONSu, Infochy, Poučení vyšetřovaným, samizdaty, ilegální Lidové noviny atd.

Narůstající potřebu opozičního časopisu zaměřeného na politická témata se podařilo technicky zajistit na jaře roku 1989 Janu Rampichovi a Ladislavu Vyskočilovi. Redakční kruh občasníku Pevná hráz tvořili kromě výše jmenovaných Martin Svoboda, Vladimír Líbal, Jan Jelínek a Ivan Jáchim.

Na počátku roku 1990 se Jan Jelínek stal ředitelem Městských sdělovacích prostředků: týdeníku Plzeňské noviny, Plzeňského kulturního přehledu a Městského studia rozhlasu po drátě. Týdeník Plzeňské noviny vedl jako šéfredaktor. Současně byl členem KCOF, zastupitelem města Plzně, působil v Kulturní komisi atd.

PETR HRABÁK

(* 13. června 1966)

Jako náctiletý se Petr Hrabák s oblibou věnoval muzice. Tehdejší ideologie ho příliš nezajímala až do doby, kdy začaly přibývat zakazy vystupování různých kapel a interpretů, jako např. Pražského výběru či Vladimíra Mišíka.

V hudebním prostředí se proto postupně začal zapojovat do opoziční činnosti, účastnil se tajných koncertů, zajímal se o tiskoviny Charty 77 a jiné opoziční aktivity. V té době se seznámil s Martinem Svobodou a Janem Rampichem. Cíleně navštěvoval různá bytová setkání se členy plzeňského i pražského disentu. Na přelomu let 1988 a 1989 byl přesvědčen, že se musí vymezit vůči stávajícímu režimu. Na doporučení Rudolfa Battěka nakonec nepodepsal Chartu 77, ale vstoupil do HOS – Hnutí za občanskou svobodu, které dle jeho názoru odpovídalo duchu překotně se měnící doby.

S plzeňským disentem pomáhal připravit první větší plzeňskou akci – pietní akt k osvobození Plzně americkou armádou na náměstí Míru v červnu 1989. Za plzeňské občanské iniciativy spolu s Martinem Svobodou položil květinu k památníku. Represe přišly téměř okamžitě. Přítelkyně přišla o pěknou práci, Petr Hrabák sám byl několikrát vyslýchán a čekal ho soud.

K další připravované akci k výročí okupace bratrskými vojsky 21. 8. 1968 v Plzni nakonec nedošlo, protože pražské vedení HOS usoudilo, že bude lepší soustředit všechny lidi do Prahy. Petr Hrabák byl v té době v Plzni označen za problémového a strávil tři týdny na nuceném vojenském cvičení.

V létě 1989 podepsal mimo jiné Několik vět, pomáhal s jejich distribucí, stejně jako s distribucí jiných tiskovin. Pomáhal také v centrále OF a začal se opět věnovat hudbě.

V devadesátých letech si užíval muzikantské svobody a euforie, neustále koncertoval s různými klubovými kapelami (Požár mlýna, Smíšené pocity) a stal se zvukařem legendárního rockového klubu – Divadla pod lampou v Plzni.

Najděte náš kraj na plátně či obrazovce

V malebných kulisách městečka Úterý se na podzim natáčelo pokračování druhé a třetí minisérie Král Šumavy o převaděči Josefu Hasilovi. A těsně před adventem vstupuje do kin snímek Tancuj, Matyldo, v jehož záběrech můžete také najít známá místa z Plzeňského kraje. Natáčení obou podpořil kraj z dotačního titulu. „V letošním roce se nám sešlo šestadvacet žádostí a podpořeno jich bylo devatenáct,“ říká vedoucí filmové kanceláře Radka Šámalová.

Král Šumavy se vrací

První tři díly minisérie Král Šumavy uvedlo VOYO na sklonku roku 2022 a představily Josefa Hasila v počátcích jeho převaděčské kariéry. V dalších dvou řadách pokračují jeho osudy jeho zatčením, odsouzením, vězněním, úspěšným útekem z lágru a nasazením v pozici převaděče. „Úterý nás zaujalo pro scénu řeznictví a lokaci, které říkáme byt Bauera. Jsou to místa, která jsou pro nás velmi důležitá, vytvářejí celkový dojem prostředí, kde Hasilovi žijí,“ uvedla během natáčení producentka Daria Špačková. Druhá a třetí série by měly být uvedeny již v příštím roce. Král Šumavy získal na letošním Finále Plzeň Zlatého ledňáčka za nejlepší televizní a internetový projekt v kategorii film a minisérie.

foto: Tereza Václavová

Exekutor, Alzheimer a Matylda

V polovině ledna letošního roku taktéž padla v Plzni poslední klapka filmu Tancuj, Matyldo. Jde o příběh úspěšného exekutora Karla Jaroše a jeho syna Pavla, jejichž matka a babička Matylda onemocní Alzheimerovou chorobou. To všem převrátí život vzhůru nohama. Scénář filmu vychází z reálných událostí v rodině scenáristky a producentky Nataši Slavíkové a scenáristy a režiséra Petra Slavíka. Natáčení probíhalo na Krajském úřadě Plzeňského kraje, na náměstí Republiky, na nádraží Plzeň – Jižní předměstí, ale také v Železném Újezdě a jeho okolí. Příběh plný nečekaných zvratů, humorných a absurdních situací, vyplývajících z Matyldina postupujícího onemocnění, vede diváka k zamyšlení, jak by on sám jednal v situaci, kdy by Alzheimerem onemocněl někdo z jeho blízkých. Zároveň dává naději se nevzdát a ukazuje, že i takto vážná nemoc může být paradoxně příležitostí k semknutí rodiny a nalezení skutečných hodnot. **Film Tancuj, Matyldo jde do kin 30. listopadu.**

Advent voní kulturou a tradicemi

Je tady adventní čas. Prožít ho můžete různě: ve shonu a stresu ze shánění dárků, nebo návštěvou vánočně laděných akcí.

TRADIČNÍ BETLÉMY V MUZEU ČESKÉHO LESA

OD 3. PROSINCE DO 7. LEDNA,

MUZEUM ČESKÉHO LESA V TACHOVĚ

Přijďte obdivovat velkoplošný betlém, kde vedle sebe stojí třeba Dürerův dům v Norimberku, Notre-Dame v Paříži nebo chrám Vasila Blaženého v Moskvě. Mimo to uvidíte i betlémy od Karla Maňury a překvapivou kolekci betlémů afrických.

VÁNOČNÍ KONCERT ROHÁČŮ Z LOKTE

3. PROSINCE, 16:00,

PURKRABSTVÍ HRADU KLENOVÁ

Nechte se unést vánočními tóny v podání Roháčů z Lokte v netradičním prostředí purkrabství hradu Klenová. Vstupte do adventu s jedinečným hudebním zážitkem.

LITERÁRNÍ VÁNOČNÍ VEČER

V ZÁPADOČESKÉ GALERII

14. PROSINCE, 17:00,

PŘEDNÁŠKOVÝ SÁL ZÁPADOČESKÉ GALERIE V PLZNI

Literární večer představí nové knihy autorů Střediska západočeských spisovatelů. Protože co by to bylo za Vánoce bez nové knihy pod stromečkem!

NEOKLASIK ORCHESTR & ZUŠ KRALOVICE DĚTEM

ANEB VESELÉ VÁNOCE

15. PROSINCE, 19:00,

MARIÁNSKÁ TÝNICE

Koncert nabídne dvě skladby: Dětskou mši vánoční Jaroslava Vodrážky a Vánoční concertino pro kytaru a smyčcový orchestr Otmaru Máchy. Naladte se do té správné atmosféry s tóny krásné hudby.

PŘEDVÁNOČNÍ VÝTVARNÁ DÍLNA PRO DĚTI

16. PROSINCE, 14:00,

GALERIE U BÍLÉHO JEDNOROŽCE V KLATOVECH

Přijďte s dětmi na výtvarnou dílnu plnou střihání, barvení a zdobení. Každý si vytvoří unikátní vánoční domeček, který může sloužit jako krásná dekorace do okna nebo na stromeček.

Barevný podzim láká do přírody

Podzim se dostavil, rozfoukal popadané listí a krajina pod ním utichla v zádumčivém tichu. Nikde nikdo, jen holé větve místy umožňují větší rozhled do krajiny. I tato ospalá atmosféra láká k procházkám do okolí.

Plzeňský kraj podporuje vznik a obnovu turistické infrastruktury na svém území. Vznikají a obnovují se naučné stezky, turistický mobiliář, osazují se dětské herní prvky, upravují se studánky, opravují se rozhledny a další místa. A co ozdobilo krajinu letos?

Emerichova studna

Nejvyšší horu Českého lesa, Čerchov, jistě netřeba představovat. Na vrchol se známou Kurzovou rozhlednou vede několik turistických cest. Ale pokud chcete objevit něco nového, respektive něco starého v novém kabátě, vydejte se po modré nebo zelené turistické značce. V místech, kde vedou souběžně, uvidíte v lesním porostu vkusně upravené kamenné objekty bývalé čerpací stanice včetně studánky a zásobníku vody – v minulosti upravený pramen Emerichovy studny, který sloužil jako zásobárna pitné vody pro Chýšši Pacovského na vrcholu Čerchova. Za obnovou stojí Domažlické městské lesy. Celkové náklady na rekonstrukci činily 323 880 Kč a sedmdesát tisíc přispěl i Plzeňský kraj.

Křížová cesta Smržovice–Branišov

Pokud máte rádi krajinu a místa, která jsou dokrášlena lidskou rukou a která připomínají naše tradice a pokoru, vydejte se na Kdyňsko. Klobouk dolů před nadšenci ze spolku STOP kamenolomu ve Smržovicích, kteří investovali nemálo svého času, práce a osobní invence do vybudování křížové cesty a výsledek opravdu stojí za to.

Křížová cesta vede od kaple sv. Václava u Smržovic po historické úvozové cestě, napojuje se na lesní cestu zvanou Hraběnka, po níž vede Svatojakubská cesta, ke kapli blahoslaveného Karla Habsburského. Obě kaple byly vybudovány teprve nedávno na místech se silným geniem loci. Cílem křížové cesty je zpřístupnit další působivá místa a budovat tak udržitelný cestovní ruch

a živou kulturní krajinu. V letošním roce vzniklo celkem sedm zastavení – dřevěných ozdobných křížů se stříškou a malovaným obrazem. Plzeňský kraj na úpravu přispěl padesátí tisíci.

Kované sochy u Kamýku

Vodní hrad Švihov je jednou z nejznámějších dominant Klatovska. Za výlet stojí ale i místa kousek dál: vydejte se do obce Kamýk, v jejímž okolí se nachází památné stromy a několik krásných skalních buližnickových útvarů. Ve vesničce stojí také původní kovárna, jejíž osvětlení majitelé se rozhodli zatraktivnit okolí pomocí instalace unikátních ručně kovaných soch odkazujících na kovářství spjaté s historií obce.

Zatouláte-li se tedy za krásným výhledem na Kamýckou skálu, možná potkáte husu, která nekejhá, či motýla, který neuletí. Plzeňský kraj i na toto zkrásnění přírody přispěl padesátí tisíci.

Téma: KRAJ A KONSO- LIDAČNÍ BALÍČEK

Jak vidíte budoucnost Plzeňského kraje po schválení konsolidačního balíčku?

Rudolf ŠPOTÁK (PIRÁTI)
hejtman Plzeňského kraje

Dopady konsolidačního balíčku můžeme odhadovat už nyní. Na úrovni krajů půjde kvůli změnám v RUD (rozpočtovému určení daní) o propady v řádech desítek milionů korun. Bohužel už nyní víme, že mnohem hůře na tom budou města a obce. My se jim samozřejmě budeme snažit pomoci, vycházet jim vstříc, jak jen to bude možné. Sami ale budeme čelit změnám, na které musíme reagovat. Už v letošním roce byl první vlastovkou změn například dotační titul Obědy do škol, kde došlo k navýšení kofinancování ze strany kraje. Jde ale o investici do dětí ze sociálně slabých rodin, aby mohly se svými spolužáky chodit na školní obědy. To přece financovat kraje budou, jde o dobře vynaložené peníze. A to byl jen jeden příklad změn, s nimiž už nyní počítáme v rámci konsolidačního balíčku. Domnívám se, že razantních škrtů bude řada. Více však budeme vědět, až bude hotový také státní rozpočet a budeme mít jasno, s jakými konkrétními rozpočty budou pracovat jednotlivá ministerstva.

Vladislav VILÍMEČEK (ODS)
zastupitel Plzeňského kraje

Příčinou rostoucích veřejných dluhů je jak známo – oproti dobře hospodařícím obcím a krajům – státní rozpočet, protože financuje ze zákona stále se zvyšující povinné, tedy tzv. mandatorní výdaje. Plzeňský kraj si již v době krajské vlády ODS před lety zafixoval příznivé mezikrajské procento na celostátně vybíraných daních a na tom konsolidační balíček nic nezmění. Krajům i obcím se sice celkové podíly na sdílených daních mírně poníží, ale při předpokladu vyšších daňových výnosů bude dopad spíše neutrální. U obcí dojde k poklesu daňových výnosů spíše výjimečně, byť je třeba přiznat, že v těchto případech výrazně. V našem kraji se jedná o Českou Kubici, Železnou Rudu nebo Rozvadov, které však doposud získávaly možná až nepřiměřeně velké výnosy z hazardní daně z tzv. technických her. Tyto extrémní dopady do jejich rozpočtů zapříčinily dodatečné požadavky ze strany Pirátů a Lidovců. Konsolidační balíček přináší i redukcii počtu celních úřadů. Nadále budou zůstat pouze v pěti největších městech včetně Plzně s místní příslušností pro kraje Karlovarský, Plzeňský a Jihočeský. Daň z nemovitých věcí se zvýší, ale její výnos zůstává na rozdíl od původních úvah plně příjmem rozpočtu obcí. A to i zásluhou houževnaté argumentace Svazu měst a obcí. Jsem rád, že jsem se na tomto správném rozhodnutí jako předseda finanční komise Svazu mohl podílet.

Petr VANKA (ANO 2011)
náměstek hejtmana pro oblast regionálního rozvoje,
IT a evropských záležitostí

Plzeňský kraj jako instituce dopady konsolidačního balíčku bezpochyby zvládne. Proč? Protože musí. Dokážeme zajistit základní fungování kraje: dopravu, rozvoj obcí, sociální služby, zdravotnictví, střední školství. V případě finančního propadu příjmu z rozpočtového určení daní budeme samozřejmě i my muset ušetřit v některých oblastech. Máme ovšem především obavu o dopady na naše občany, kde se jim zvýší daň z nemovitosti, vodné, stočné, pohonné hmoty, budou znovu platit nemocenské pojištění, sníží se nebo ruší se daňové úlevy pro rodiny. Například zaměstnanec s příjmem 40 tisíc korun hrubého a dvěma dětmi staršími tří let, který uplatňuje slevu na manžela či manželku, přijde za rok o 44 tisíc korun, v přepočtu tedy o necelé čtyři tisíce měsíčně. Prostě korunka tam a korunka tady a za rok občany stát obere o pěknou sumičku. Energie jsou úplně samostatnou kapitolou, kdy vláda tvrdí, že dodavatelé ceny elektrické energie snižují, a tak bude navýšení konečné ceny jen v řádu procent – to nelze ani komentovat.

Marie POŠAROVÁ (SPD)
zastupitelka Plzeňského kraje

Vládní konsolidační balíček snižuje investiční možnosti místních samospráv. Nejinak tomu je i v rámci Plzeňského kraje. Až o sto miliard korun omezí kabinet Petra Fialy investiční možnosti obcí. Náraz do finanční zdi v důsledku konsolidačního balíčku bude rychlý. Stejného názoru je i Svaz měst a obcí ČR. Celé projednávání konsolidačního balíčku bylo nepředvídatelné, bez jasně stanovených čísel jeho dopadů. Opatření navržená v konsolidačním balíčku mohou podle předběžných propočtů jednotlivých měst u těch největších znamenat propad příjmů ve stovkách milionů korun. To může způsobit odložení nebo zastavení přípravy mnoha investičních projektů a ohrozit úspěšné čerpání evropských dotací, zpomalit řešení akutních problémů v dostupnosti bydlení, vzdělávacích či sociálních kapacit. Ožebračení měst a obcí povede k dalšímu zpomalení hospodářského růstu, zhoršení kvality života, sociálnímu pnutí ve společnosti. Patří tam i odhad vyčíslení propadu vlivem ponížení podílu na sdílených daních v důsledku vyjmutí podílu obcí na procentních bodech u výnosu daně z právnických osob, fyzických osob a daně z přidané hodnoty, což do balíčku vláda přidala v rámci pozměňovacího návrhu. Mohu jen všem přát pevné nervy při schvalování rozpočtu na příští rok!

Josef BERNARD (STAN)
náměstek hejtmána pro oblast životního prostředí a zemědělství

Za posledních pět let příjmy Plzeňského kraje narostly o 52 %. Naproti tomu výdaje, zejména mandatorní, stejnou měrou navýšeny nebyly. Náš kraj každoročně hospodaří s přebytkem ve výši několika stovek milionů korun. Celková rezerva na účtech kraje činí v současnosti 1,3 miliardy korun. Naproti tomu příjmy státu (rozpočtu ČR) za posledních pět let vzrostly o 18 % a výdaje o 42 %. Stát každoročně zadlužujeme několika stovkami miliard. Za čtyři roky vygenerujeme v ČR stejný dluh jako za předchozích 30 let. Bez nápravných opatření bychom na dluhovou brzdu narazili do pěti let, spíše dříve. I při vědomí úprav RUD pro příští rok vedení Plzeňského kraje sestavilo rozpočet, který nijak nekrátí povinné výdaje do jednotlivých oblastí, a nejsou kráceny ani dotační tituly kraje pro obce, neziskové organizace, právnické či fyzické osoby. Naopak, řada dotačních titulů byla navýšena a například vlastní výdaje do oblastí výstavby a oprav silnic jsou pro rok 2024 kalkulovány v rekordní výši.

Ivo GRÜNER (SOCDEM)
zastupitel Plzeňského kraje

Konsolidační balíček je jen rádobý protikrizové opatření, kterým se vláda snaží zabrzdit narůstající dluhovou spirálu státního rozpočtu! Snaží se dostat peníze z kapes deseti milionů obyvatel ČR, zrušit zaměstnanecké benefity, všem zvýšit daně z 19 na 21 %, zrušit daňové slevy (školovné, slevu na studia atd.). Dle mého názoru vláda pracuje proti lidem v ČR. Proč nedaníme zisky zahraničních firem, které odtékají mimo ČR (za rok 2022 - 298 mld.)? Proč nezrušíme daňovou optimalizaci mezi „matkou“ a „dcerou“, díky níž zahraniční firmy za minulý rok vyvedly dalších 300 mld. z naší země? Proč nezavedeme progresivní zdanění pro bohaté lidi jako v Rakousku, Německu, Francii, Itálii, Anglii, Nizozemsku (43-50 %)? Za rok 2022 se zvýšil majetek 100 českých miliardářů o 400 mld. a platí stejné daně jako každý z nás a nám všem z kapes naopak díky inflaci zmizelo 300 mld. Veřejné služby státu reálně poklesly o stovky mld. ve školství, zdravotnictví, kultuře a sportu. Zrušením superhrubé mzdy a EET stát přišel o cca 150 mld. Tyto propady v příjmech státního rozpočtu a neodborné vedení vlády ČR konsolidační balíček nezachrání, ten jen zvětší už tak velkou „nas..nost“ nás všech, nejenom v PK!!!

Jiří VALENTA (KSČM)
zastupitel Plzeňského kraje

Pětikoaliční balíček není rozhodně konsolidačním, spíše jen tupě škrtajícím opatřením, kterým budou nejvíce postiženy rodiny s dětmi a senioři. Životní úroveň většiny obyvatelstva ČR razantně poklesne! Co se týká samotných krajů, tak se změnou více než šedesáti zákonů prohloubí již tak obrovské rozdíly mezi nimi, ty kraje, které měly hodně, budou mít ještě více. I když úroveň zadlužení krajů je aktuálně velice nízká a nepředstavuje tak rizikový faktor růstu dalšího zadlužování sektoru veřejných institucí, nerozumím tomu, proč je předvídatelné prostředí pro hospodaření krajů znovu, direktivním zásahem shora, uměle narušováno. Nejen Plzeňskému kraji se sníží podíly z některých sdílených daní, přičemž se současně údajně chystá i zrušení části evropského financování, které významně přispívá do fondů jednotlivých regionů. Nejen z těchto důvodů vidím budoucnost a další, často již rozplánovaný rozvoj našeho regionu poměrně pochmurně, jedná se o neefektivní krok, navíc asociálním směrem!

Ztrácíme úrodnou půdu

Vodní eroze je jednou z nejčastějších příčin, proč dochází k poškozování a úbytku zemědělské půdy. Dochází k ní za silných dešťů, kdy je úrodná vrstva orné půdy vymývána z polí a následně je splachována do vodních toků a je nenávratně ztracena. Půda navíc často obsahuje velké množství umělých hnojiv a pesticidů, které se při jejím vymývání dostávají do vody a znečišťují ji. Vodní eroze významně snižuje produkční i mimoprodukční schopnosti půdy a ohrožují více než 50 % orné půdy České republiky.

Erozními událostmi a souvisejícími ochrannými opatřeními se v ČR zabývá zejména Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy. Ve spolupráci se Státním pozemkovým úřadem (SPÚ) monitoruje a zaznamenává erozní události a navrhuje vhodná opatření na ochranu půdy a zabránění eroze. Zárnou

**ZDRAVÁ
KRAJINA**

www.zdravakrajina.cz

ukázkou, jak proti erozi bojovat, je komplexní opatření ve vesnici Střeziměř na Klatovsku. SPÚ a obec zde na dlouhém a svažitém poli vybudovaly průleh s výsadbou ovocných stromů. Docílily tím zpomalení odtoku vody a zabránily tak vzniku eroze v momentě, kdy nastanou přívalové srážky.

Půdy se u nás vyvíjely miliony let a my s tímto v podstatě neobnovitelným zdrojem na mnoha místech zacházíme nevhodně. Půdy bychom si měli vážit a starat se o ni tak, abychom ji úrodnou zanechali i dalším generacím. A jak můžete pomoci i vy?

Erozní události můžete nahlásit pracovníkům SPÚ na adrese <https://mc.vumop.cz/>, případně zde můžete sáhnout po jednoduchých opatřeních, která lze dohledat na našich webových stránkách <https://www.zdravakrajina.cz/jak-se-zapojit>.

Kraj stále poskytuje kotlíkové dotace

Od 1. září příštího roku budou zakázány kotle 1. a 2. emisní třídy – vytápět domácnosti budeme už jen těmi ekologickými. Pokud dosud používáte zastaralý kotel a zařízení nového by pro vás představovalo finanční zátěž, pak právě vám jsou určeny kotlíkové dotace. Žádat o ně můžete do 30. srpna, popřípadě do vyčerpání částky 100 552 558 Kč, která byla na dotace vyhrazena. Pokud si pořídíte tepelné čerpadlo, můžete žádat až o 180 000 Kč. Pokud koupíte kotel na biomasu, můžete dostat max. 130 000 Kč.

A kdo má na finanční příspěvek na nový kotel nárok? Žadatel musí být vlastníkem nebo spoluvlastníkem domu, bytu nebo trvale obývaného rekreačního objektu v Plzeňském kraji. Zájemce o dotaci a spolu s ním i všichni členové domácnosti musejí ke dni podání žádosti pobírat starobní či invalidní důchod 3. stupně. Finanční příspěvek také může dostat zájemce, pokud on nebo kdokoli ze společné domácnosti v období od začátku roku 2022 do doby podání žádosti o dotaci pobíral příspěvek na bydlení.

OVĚŘENÉ

A SKUTEČNÉ

INFORMACE

Podívejte se na nenaletet.cz

Nebát se a nenaletět

XIX. reprezentační ples
Plzeňského kraje

První republika

Parkhotel Plzeň

1. března 2024 od 20 hod.

Helena Vondráčková

Charlie Band

Blue Caravan

Předprodej vstupenek od 1. prosince 2023 na GoOut